

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ

I

МЕТОДИКА ВЕДЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма
Політологія. Національна безпека
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри політології
Протокол № 3 від 29 січня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія конфлікту і методика ведення переговорів
Викладач (-і)	Липчук Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	+380979944482
Е-mail викладача	oksana.lypchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	вівторок 15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Теорія конфлікту і методика ведення переговорів» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо розуміння природи політичних конфліктів. Дисципліна орієнтує на розкриття змісту, видів, динаміки розвитку, специфіки форм прояву політичних конфліктів у сучасному світі та в Україні, значення ролі переговорів у політичних конфліктах, набуття практичних навичок у їх розв'язанні, вироблення вмінь прогнозувати, аналізувати і контролювати конфліктну ситуацію. <u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Теорія конфлікту і методика ведення переговорів» є закономірності, механізми, причини виникнення та динаміка конфліктів, принципи та методи управління ними, а також переговорний процес як основний спосіб їх вирішення.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> навчальної дисципліни «Теорія конфлікту і методика ведення переговорів» є надання майбутнім фахівцям знань та вмінь визначення причин, функцій, основного змісту, умов виникнення та наслідків перебігу політичних конфліктів, а також засобів їх вирішення й локалізації в сучасному світі. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є формування у студентів здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; формування навичок працювати у команді, адаптації та дій в новій ситуації, міжособистісного спілкування у мультинаціональному та мультикультурному соціальному середовищі, емоційної стабільності, толерантності, викладу складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, застосування комунікативних дискурсів під час участі у переговорах та бесідах; вироблення навичок виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здійснювати самостійний пошук та оброблення інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, ефективно використовувати інформаційні технології в соціальній і професійній діяльності. формування системних знань про основи політичної конфліктології; ознайомлення з сучасними концепціями політичної конфліктології; ознайомлення з основними правилами проведення переговорів; формування вмінь та навичок студентів аналізувати перебіг переговорного процесу та прийняття рішень при переговорах.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній та безпековій сферах, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосуванням теорій та методів політичної науки.	

ЗК-3 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-4 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-6 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-7 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК-2 Здатність застосувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки

СК-4 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології у фаховій діяльності.

СК-5 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК-7 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, зокрема, з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.

РН-4 Мати навички професійної комунікації

РН-10 Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	052 Політологія	2	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Конфліктологія як міждисциплінарна галузь наукового знання	2		5
Тема 2. Стан і розвиток конфліктологічних знань	2		5
Тема 3. Конфлікт як соціальний феномен	2		5
Тема 4. Типологія сучасних конфліктів	2		5
Тема 5. Динаміка та способи конструктивного розв'язання конфліктів	2		5
Тема 6. Переговорний процес та основні його характеристики	2		5
Тема 1. Конфліктологія як міждисциплінарна галузь наукового		2	5

знання			
Тема 2. Становлення та розвиток теоретичної конфліктології		2	2
Тема 3. Конфлікт як явище соціального життя. Поведінка людей у конфлікті		2	3
Тема 4. Політичний конфлікт та його характеристики		2	2
Тема 5. Специфіка сучасних етнополітичних та міжконфесійних конфліктів		2	3
Тема 6. Міжнародні конфлікти		2	5
Тема 7. Політичний тероризм і його види		2	2
Тема 8. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів (Теорія перемовин)		2	3
Тема 9. Переговорна культура та її складові		2	5
	ЗАГ:	12	18
			60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100-бальна.			
	Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.			
	Структура розподілу балів передбачає:			
	1) робота на лекціях та семінарських заняттях – 30 балів;			
	2) КСР – 10 балів;			
	3) виконання індивідуального завдання – (створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру) – 10 балів.			
	4) написання підсумкової роботи (тестування) – 50 балів.			
	Загальна кількість – 100 балів.			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою. Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою. Для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	зараховано
	70 – 79	C	добре	зараховано
	60 – 69	D	задовільно	зараховано
	50 – 59	E	задовільно	зараховано
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю

			складання	повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмової роботи передбачає: 1.Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу; 2.Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання; 3.Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими; 4.Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки; 5.Вміння робити висновки з розглянутих питань; 6.Вміння аналізувати джерела.			
Семінарські заняття	На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Робота на семінарських заняттях оцінюється в 100 – бальній системі. «відмінно» студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається. «добре» – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями. «задовільно» – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність. «незадовільно» – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі. При переведенні в бали в сумі можна набрати 30 балів. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установлений термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляється на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.			
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма задачі – письмова (тестування); Підсумковий тест складається з завдань, виконання яких демонструє			

рівень теоретичних знань та сформованості у студентів практичних навичок і вмінь.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Як викладач, так і здобувач, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком: студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені

Василя Стефаніка. (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Посилання на онлайн-курси:

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/qirim/>

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/information-hygiene-during-war/>

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/peremovyny-ukraina-es/>

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

1. Котигоренко В. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт / Володимир Котигоренко. – К.: Світогляд, 2024. – 722 с.
2. Проскуріна О.О. Політична конфліктологія / О.О. Проскуріна, О.І. Ладига, Л.І. Ладига. – Луганськ: ЛНУ ім. Т. Шевченка 2022, - 351 с.
3. Козер Л. Функції соціального конфлікту / Люїс Козер. – М.: Идея-пресс, 2000. – 175 с.
4. Конфліктологія: навч. посібн.-практикум / за ред. М.П.Гетьманчука, П.П.Ткачука. Львів: ЛІСВ, 2017. 307 с.
5. Конфліктологія: підручник / за ред. Л.Герасіної і М.Панова. Харків: Право, 2022. 256 с.
6. Пірен М.І. Конфліктологія: підручник. Київ: МАУП, 2023. 360 с.
7. Примуш М. Конфліктологія. Навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2016. 288 с.
8. Проскуріна О.О., Ладига О.І., Ладига Л.І. Політична конфліктологія. Луганськ: ЛНУ ім. Т.Шевченка, 2022. 351 с.
9. Токар П.В. Конфліктологія: курс лекцій. Ужгород, 2011. 184 с.
10. Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів. навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 175 с.
11. Липчук О.І. Українсько-російські взаємини в умовах цивілізаційного протистояння// Оксана Іванівна Липчук // ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка» «Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональний виміри». Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції – Івано - Франківськ, 2017. – С. 266-270.
12. Політологія: навчально-методичний посібник / Л.М. Мельник, І.А. Дужа. Біла Церква, 2022. – 425 с.
13. Тетарчук І.В. Політологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр учбової літератури, 2019. 160 с.
14. Політична наука: теорія, методологія, практика /О. Березовська – Чміль, С. Дерев'янка, І. Доцяк, В. Климончук, Ю. Кобець, Л. Кобута, О. Липчук, І. Ломака, І. Монолатій, В. Марчук, та ін. / Заг. наук. ред. В. Й. Климончук. Івано-Франківськ: Супрун В. П. 2021. 304 с. ISBN 978-617-7468-73-7
15. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник/ Л. Й. Гуменюк. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. – 564с.
16. Конфліктологія : навч. посіб. / [М. П. Гетьманчук та ін. ; за заг. ред. М. П. Гетьманчука] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів : ЛьвДУВС, 2016. – 343 с.

17. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. [для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України] / Г. І. Луцишин ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 200 с.
18. Тихомирова Є. Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: підр. / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2017. –240 с.
19. Запорожан В. Н. Между добром и злом: нравственное самоопределение человека: монография / В. Н. Запорожан, И. А. Донникова, В. Б. Ханжи. - Одесса: ОНМедУ, 2020. - 264 с.
20. Wolf conflicts: a sociological study / Ketil Skogen, Olve Krange, and Helene Figari. N. Y.: Berghahn Books, 2017. V. 1. 217 p.
21. <http://ukrmediation.com.ua/> – Український Центр Медіації
22. <http://www.commonground.org.ua> – сайт по практиці вирішення конфліктів
23. <http://all-politologija.ru> – сайт з політології

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач _____ Оксана ЛИПЧУК